

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

פא א מיי פ"ד מהלכות
שחיטה הלכה (ד) [ה]
סמג עשין סג טוש"ע י"ד
סימן א סעיף ה':
פח ב ג ד מיי פ"ב שם
הלכה יא [יג] סמג
שם טוש"ע י"ד סימן ג':
פח ה מיי פ"ב מהלכות
פסולי מוקדשין הלכה
טו:
צ ו מיי פ"ב מהלכות
כלים הלכה א':

שיטה מקובצת

[א] תבעי ליה נמי אפי'
יש עם המחשבה מעשה:
[ב] בעדיהו והוציאו האוכל
דרך הנקב: [ג] טפי דעבד
לשמה כשמבחיין לכתוב:
[ד] דאמרי' בובחין בס"פ
ביש חטאת לשם חולין
אין מועיל אפילו עם דבור
כדקתני: [ו] כדי שיצא לצד
השני אלא שיתור. נ"ב י"א
כדי שיצא מצד אחר:

רבינו גרשום

לשום נבלות באשפה אלא
פשיטא באשפה שבבית
יש מחלוקת שזה אוסר
וזה מחיר: קשיא דרבי
אורי' (ר"ת) (דמתחלה
אמר נראין דברי ר' חנינא
יהודה דאוסר באשפה
שבבית (והכא) [ואח"כ]
אמר נראין דברי ר' חנינא
דמחיר באשפה כלומר
דהכא מטה והכא מטה
כלומר מנו להטות הכי
קאמר נראין דברי ר' יהודה
דאוסר (אפי') לר' חנינא
בנו של רבין יוסי הגלילי
באשפה שבשוק וכו':
שמה יקלקלו דמשמע
להבא. זאת אומרת
אין מוסרין להן חולין
לכתחילה כלומר חבר
שאוכל חולין בטהרה אין
מוסר להן: וכולן ששטמו
מזן תנא דלא בעינן
כוונה לשחיטה. כלומר
שחי' ששטמו ואחרים
רואין אחת שחיטתו כשרה
אפי' שאין מתכווין
לשום שחיטה: ר' נתן כו'.
(כלומר) שהלכה ובאה
כדרכה. כלומר שנתכוון
לנערן הסכין בכוח לא
נעשה ותתלגלה לאחוריה
ועשתה הולכה והבאה
כדרכה: קטן יש לו
מחשבה או אין לו מחשבה
כלומר כל הכלים יורדין
לידי טומאתן במחשבה
ועשוי חייבם קטן לעשות
כלי מחתיכה של עץ יורד
לידי טומאה במחשבתו
אי לא ותיבעי לך מעשה
כלומר אם עשה קטן כלי
אחד אם מקבל טומאה
ואם לא וגדול לא מביעא
לך משום דלא צריך אלא
דקטן קא מיבעיא לך.

מאן תנא דלא בעינן כוונה לשחיטה. תימה דמשמע הכא דחרש
שוטה וקטן לאו בני כוונה נינהו אפילו אחרים עומדים על
גבן ובסוף פ"ב דגיטין (דף כב): תנן הכל כשרים לכתוב את הגט אפי'
חרש שוטה וקטן ופריך בגמרא והלא לאו בני דעה נינהו ומשני שגדול
עומד ע"ג אלמא בני כוונה לשמה
נינהו כשגדול עומד ע"ג וי"ל (ג) כגדול
עומד ע"ג היינו ששלמדן אותם
ומהירין אותם לעשות לשמה אבל
הכל אחרים רואים אותם צעלמא
קאמר אע"ג דכריש פירקין (לעיל
דף ג.) קרי לאחרים רואין אותו גדול
עומד על גביו וא"ת דכפ' מנות
חליה (יבמות דף): אמר החרש שחלץ
והשרש שחלץ והחוללת מן הקטן
חלייתה פסולה ומפרש התם חרש
וחרש משום דלאו בני קרייה נינהו
וקטן משום דלאש כתיב צפרשה
והשתא מיפוק ליה דבעינן כוונה
כדאמרין התם (דף קו.) דחליה
פסולה עד שיכוונה שניהם וי"ל דחליה
צבית דין הוה כגדול עומד על גביו
שמוהירין אותו לעשות לשמה ומיהו
קשה מדתניא בתוספתא(ד) דשוטה לאו
צר חליה הוה ואי חשיבי צ"ד כמו
גדול עומד על גביו אפילו שוטה נמי
כמו גבי גט וי"ל דלגבי גט מהני
דבגט מוכחא מילתא טפי דעביד
לשמה כשמיניין לכתוב שמו ושמה
ושם עירו ושם עירה הלכך אפילו
בשוטה מהני כשגדול עומד על גביו:
דמן חבריא. שם מקום כדאמרין
צבראשית רבה (א) אצמיני חבריא
מבקר בשיא הוה: **ורק סבין**
לנועצה בבורח. הא חשיבי מתכוין
לחתיכה כדמוכח לקמן פ"ב (דף לה.) גבי נפלה סכין ושחטה ונקט
לרבותא דרבנן דאע"ג דמתכוין לחתיכה פסלי עד שיתכוין לחתיכה
סימנין אבל רבי נתן מכשיר אפילו לא מתכוין לחתיכה כגון הפיל
את הסכין ושחט כדמוכח לקמן פ"ב (ס):

קמן יש לו מחשבה או אין לו מחשבה. פירש בקונטרס כגון שחיטת
קדשים דליף כריש זבחים (דף ג.) דבעיא לשמה ושחט קטן
עולה לשמה מי הוי כוונה או לאו וא"ת הא התם משמע דסתמא נמי
כשר משום דזבחים סתמא לשמן קיימי ואינו פוסל עד שיכוין שלא
לשמן ויש לומר דסתמא דקטן גרע דאין לו דעת להבין שהם קדשים
וסבר שהם חולין והוה ליה מתעסק ופסול כדאמרין זבחים בסוף
פרק (ט) (דף מו) צ"ש (א) אומרין) לשם חולין כשרה משום חולין
פסולה ואפילו אומר הקטן יודע אני שהם קדשים ולשמן אני מתכוין
מזביעא לן אם כוונתו כוונה ודילמא לא מהינא אם אין מעשיו מוכיחין:
ורביעי ליה מעשה. כל הסוגיא פירש בקונטרס דמעשה עם
הדבור חשיב מעשה ומחשבה גרידא היינו דבור בלא
מעשה ומחשבתו ניכרת מתוך מעשיו היינו מעשה בלא דבור בלא
לשון הש"ס משמע כדכריש דיש להם מעשה משמע גרידא אף
ע"פ שלא אמרו כלום דאח"ל שגלוי צאמירה כמו צמעשה א"כ
כי היכי דקתני יש להם מעשה דהיינו מעשה עם המחשבה ואין להם
מחשבה דהיינו מחשבה עם המעשה ואין להם מעשה גרידא ועוד דלמה ליה
למינקט כי קא מיזביעא ליה מחשבתו ניכרת מתוך
מעשיו כגון דקיימא עולה כו' ה"ל למימר כגון אלון ורמון שחקקום סתם
ולא פירשו למוד בהם עפר ולכך מאזינים ומיהו לפי המסקנא
דבעי מדאורייתא ינחא הא דנקט דקיימא עולה כו' ועוד הא דקתני העלוס
חרש שוטה וקטן אע"פ שנתכוונו לכך אינן בני יתן
והלא יש מעשה ודבור ובקונטרס דחך לפרש אע"פ שנתכוונו לכך אחר
העלאה ואין משמע כן אלא משמע אפילו נתכוונו בשעת העלאה
קאמר ועוד אפילו העלוס סתם ולא פירשו מפני הכנימה ליהוי בני יתן
לר' יוחנן דאמר מחשבה ניכרת מתוך מעשה מועלת דהיינו
מעשה בלא דבור ומיהו שמה אותו מעשה גרע יותר מדאי דשמה
מפני הכנימה העלוס ועוד קשה מדקאמר או דלמא מקום הוא דלא
איתרמי ליה משמע דאי לאו משום דאית לן למיתלי בהכי לא הוה קא
מיזביעא לן אע"פ שהוא מעשה בלא דיבור ונראה לפרש דאיתרמי
לא מועלת ולא מורדת אלא מעשה גמור כגון היהא דאלון ורמון
דפשיטא דהם חוקקים לצורך בית קיבול ולמוד עפר ולכך מאזינים דנקט
אורחא דמילתא נקט וה"ה לשום צורך אחר וכיון דאין חוקקים אלא
כדי לקבל חשיב מעשה גמור אע"פ שלא פירש ומעשה גרוע כמו
היהא דהעלוס חרש שוטה וקטן אינו מועיל אדבור כדקתני אע"פ
שנתכוונו לכך אינן בני יתן אבל מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו היינו
שמוכיח קתם כגון עולה דקיימא צדרום ואחיייה צלפון ושחטה
קמיזביעא ליה אי חשיב מעשה שכן נראה יותר שלכך נתכוין
ומהני אע"פ שלא פירש או דילמא לאו מעשה גמור הוא שאני יכול
לתלות משום דמקום הוא דלא איתרמי ליה ואפילו פירש לא מהני כי
היהא דהעלוס ופשיט מהיהא דקא"ר יוחנן אם היפך בהן הרי הן בני יתן
אע"פ שגם הם יש לתלות קתם מפני הכנימה וכדי שיצא לזד השני
אלא שיותר ראוי לתלות מפני הטל מלך אחד מהפך לזד אחר אבל
העלאת קטן סתם לא הוי בני יתן ואפילו העלאת גדול סתם
שמה לא היתה מועלת ואין לדקדק מפני הכנימה אינן בני יתן
הא סתמא הרי הוא בני יתן דאדרבה דייק מסיפא דקתני אם
נתכוונו לכך הרי הם בני יתן הא סתמא אינן בני יתן אע"פ שנתכוונו
לכך הרי הם בני יתן ואין להם מעשה שלהן אמר רב הונא
במפוש בהן בטל ושמה היא תפוש בהן בטל היינו היפך בהן
דקא"ר יוחנן הכא אי נמי כשהטל יורד מעלה אותן וכשהטל פוסק
מורידן וצירושלמי גבי חמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתם
תרומה

הכי קאמר. האי נראין דקאמר לא סברא דידיה הוה דלשמעין ולא
רואה אני קאמר אלא פלוגתייהו קמ"ל צמאי פליגי והכי קאמר נראין
דברי ר' יהודה האוסר אפילו לר' חנינא כשמלאין באשפה שבשוק
דמודי רבי חנינא דאסרי ודברי רבי חנינא כו' כלומר שאף רבי חנינא
המתיר אינו אלא כשמלאין באשפה שבבית וזה חולקין אבל באשפה
שבשוק מודה רבי חנינא וממילא שמעין מדאוקי פלוגתייהו באשפה
שבבית מכלל שבבית שדבית שרו: **שמה קלקלו לא קפני ואע"ג**
דצדיעבד קמיירי דקתני ושמיתן כשרה מוז' מחרש שוטה וקטן:
אלא שמה יקלקלו. דמשמע דמועדים הם לקלקל: **ואם אומרם אין מוסרין להם חולין.**
כלומר אפי' חולין לכתחלה ואפילו אחרים עומדים על גבן: **מאן סנא דלא בעינן כוונה לשחיטה.**
דהא חרש שוטה וקטן לחתיכה צעלמא מכווני ואין להם דעת להתכוין
לשחיטה וקתני וכולן ששחטו וכו' דקאי נמי אחרש שוטה וקטן
והא דפרכין כריש פירקין (דף ג.) אי נימא אחרש שוטה וקטן
עלה קאי ואם שחטו מצעי ליה הכי פרכין אי נימא אחרש שוטה
וקטן לחודיה קאי עלה קאי מיינה קא סליק ואם שחטו מצעי ליה:
דמן חבריא. (א) בני הישיבה: **כדרכה.** כהוגן: **הוא סני לה.**
דאשכח מתניתא וגרסה: **והוא אמר לה הלכה כרבי נתן.**
הוא אמר לה מדעתו שהלכה כרבי נתן: **והא בעינן מולין ומציא.**
כתתני דפרק שני (לקמן כ:): **שהלכה וצאה כדרכה.**
שחתיכה בהליכות והכחה כותל וחור ותחכה. והוא הדין נמי
דמצי לתרוצי בסכין שיש בו חוץ לזוהר

כמלא זוהר דסגי ליה בהליכותו לחודא דלקמן (דף כ:): אלא בכל דהו
מהדר לאוקומי אפילו צאמל: **קטן יש לו מחשבה או אין לו מחשבה.**
כגון שחיטת קדשים דכריש זבחים (דף ג.) ושחט קטן עולה לשמה
מי הוה כוונה או לאו וא"ת הא התם משמע דסתמא נמי כשר משום
דזבחים סתמא לשמן קיימי ואינו פוסל עד שיכוין שלא לשמן ויש
לומר דסתמא דקטן גרע דאין לו דעת להבין שהם קדשים וסבר
שהם חולין והוה ליה מתעסק ופסול כדאמרין זבחים בסוף פרק (ט)
(דף מו) צ"ש (א) אומרין) לשם חולין כשרה משום חולין פסולה
ואפילו אומר הקטן יודע אני שהם קדשים ולשמן אני מתכוין מזביעא
לן אם כוונתו כוונה ודילמא לא מהינא אם אין מעשיו מוכיחין:
ורביעי ליה מעשה. כל הסוגיא פירש בקונטרס דמעשה עם
הדבור חשיב מעשה ומחשבה גרידא היינו דבור בלא מעשה
ומחשבתו ניכרת מתוך מעשיו היינו מעשה בלא דבור בלא לשון
הש"ס משמע כדכריש דיש להם מעשה משמע גרידא אף ע"פ שלא
אמרו כלום דאח"ל שגלוי צאמירה כמו צמעשה א"כ כי היכי דקתני
יש להם מעשה דהיינו מעשה עם המחשבה ואין להם מחשבה דהיינו
מחשבה עם המעשה ואין להם מעשה גרידא ועוד דלמה ליה למינקט
כי קא מיזביעא ליה מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו כגון דקיימא עולה
כו' ה"ל למימר כגון אלון ורמון שחקקום סתם ולא פירשו למוד בהם
עפר ולכך מאזינים ומיהו לפי המסקנא דבעי מדאורייתא ינחא הא
דנקט דקיימא עולה כו' ועוד הא דקתני העלוס חרש שוטה וקטן אע"פ
שנתכוונו לכך אינן בני יתן והלא יש מעשה ודבור ובקונטרס דחך
לפרש אע"פ שנתכוונו לכך אחר העלאה ואין משמע כן אלא משמע
אפילו נתכוונו בשעת העלאה קאמר ועוד אפילו העלוס סתם ולא
פירשו מפני הכנימה ליהוי בני יתן לר' יוחנן דאמר מחשבה ניכרת
מתוך מעשה מועלת דהיינו מעשה בלא דבור ומיהו שמה אותו
מעשה גרע יותר מדאי דשמה מפני הכנימה העלוס ועוד קשה
מדקאמר או דלמא מקום הוא דלא איתרמי ליה משמע דאי לאו משום
דאית לן למיתלי בהכי לא הוה קא מיזביעא לן אע"פ שהוא מעשה בלא
דיבור ונראה לפרש דאיתרמי לא מועלת ולא מורדת אלא מעשה
גמור כגון היהא דאלון ורמון דפשיטא דהם חוקקים לצורך בית קיבול
ולמוד עפר ולכך מאזינים דנקט אורחא דמילתא נקט וה"ה לשום צורך
אחר וכיון דאין חוקקים אלא כדי לקבל חשיב מעשה גמור אע"פ שלא
פירש ומעשה גרוע כמו היהא דהעלוס חרש שוטה וקטן אינו מועיל
אדבור כדקתני אע"פ שנתכוונו לכך אינן בני יתן אבל מחשבתו ניכרת
מתוך מעשיו היינו שמוכיח קתם כגון עולה דקיימא צדרום ואחיייה
צלפון ושחטה קמיזביעא ליה אי חשיב מעשה שכן נראה יותר שלכך
נתכוין ומהני אע"פ שלא פירש או דילמא לאו מעשה גמור הוא שאני
יכול לתלות משום דמקום הוא דלא איתרמי ליה ואפילו פירש לא מהני
כי היהא דהעלוס ופשיט מהיהא דקא"ר יוחנן אם היפך בהן הרי הן בני
יתן אע"פ שגם הם יש לתלות קתם מפני הכנימה וכדי שיצא לזד השני
אלא שיותר ראוי לתלות מפני הטל מלך אחד מהפך לזד אחר אבל
העלאת קטן סתם לא הוי בני יתן ואפילו העלאת גדול סתם שמה לא
היתה מועלת ואין לדקדק מפני הכנימה אינן בני יתן הא סתמא הרי
הוא בני יתן דאדרבה דייק מסיפא דקתני אם נתכוונו לכך הרי הם בני
יתן ואין להם מעשה שלהן אמר רב הונא במפוש בהן בטל ושמה היא
תפוש בהן בטל היינו היפך בהן דקא"ר יוחנן הכא אי נמי כשהטל יורד
מעלה אותן וכשהטל פוסק מורידן וצירושלמי גבי חמשה לא יתרומו
ואם תרמו אין תרומתם תרומה

(א) [עין מוס' לעיל ב ד"ה
שמה] (ב) לקמן לא.
(ג) כלים פ"ז מ"ג,
(ד) פ"ב דבמות (ה' ט"ו),
(ה) [ועין מוס' גיטין כב:
ד"ה והא ומוס' יבמות קד:
ד"ה והא אמרי' (א) (סוף
פרשה יג אצמי מן חבריא
מבקר וכו'), (א) ג"ל ב"ש
דף מו:].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דמן חבריא
כני. י"ב ע"ל דף ל"א:
(ב) תוס' ד"ה מלן וכו'
וי"ל דגדול: (א) ד"ה קטן
וכי' בסוף פ' ב"ש לשם
חולין כ"ל ומיבא אומרין
נמקם:

אע"י רש"י

גלאנין גלג"ט. בלוט.

מוסף רש"י

אלא שמה יקלקלו.
לשון עמד. ללשמועין
שחין מוסרין להן חולין
לכתחילה ואפילו אחרים
רואין אותם דמועדים הן
לקלקל תמיד (לעיל ב.ב.)
ועירא דמן חבריא.
צער השיבה, ולי נראה
דלשונא זעירא היה נקרא
דמן חבריא. שמעני השיבה
(לקמן לא.). הוה תני לה.
זונה המשנה מרבו. והוה
אמר לה. מדעתו שהלכה
כר' נתן (סו.).